ठाकुरबाबा नगरपालिकाको १५ औं नगरसभा अधिवेशनमा
सम्वत् २०८१ असार १० गते सोमवार
उपप्रमुख विना कुमारी भट्टराईले प्रस्तुत गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को
बजेट वक्तव्य

ठाकुरबाबा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

सैनवार, बर्दिया

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

यस गरिमामय नगरसभाका अध्यक्ष एवम् ठाकुरबाबा नगरपालिकाका प्रमुखज्यू, नगरसभाका सचिवज्यू, नगरसभाका सदस्यज्यूहरु, कर्मचारीहरु, पत्रकार तथा संचारकर्मी मित्रहरु, स्वदेश तथा विदेशबाट यस नगरसभा अधिवेशनमा प्रत्यक्ष प्रसारणमार्फत जोडिनु भएका सम्पूर्ण शुभेच्छुक महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

नगरसभाको यस बैठकमा ठाकुरबाबा नगरपालिकाको उपप्रमुखको हैसियतले नेपालको संविधान २०७२ को धारा २३० बमोजिम यस गरिमामय सभामा ठाकुरबाबा नगरपालकिाको आ.व. २०८१।०८०२ को वार्षिक बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा मुलुकको आमूल परिवर्तनका लागि भएका विभिन्न आन्दोलन तथा संघर्षहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने शहीदहरुलाई उच्च सम्मान तथा हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहान्छु तथा घाइतेहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहन्छु।

२. मुलुकको समग्र अर्थतन्त्रका समस्या एवम् चुनौतिको परिस्थितिलाई आत्मबोध गर्दै नगरपालिका भित्रको आर्थिक, सामाजिक र पूर्वाधार क्षेत्रको क्रियाकलापलाई गुणस्तरीय र सुशासनयुक्त बनाई नागरिकको मुहारमा खुशी ल्याउन नागरिकहरुको माग र हामीले चुनावमा प्रस्तुत गरिएका घोषणापत्रहरु समेतलाई आधार मानी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट निर्देशित गरेको छ । साथै नेपालको संविधान, प्रचलित कानून, दिगो बिकासका लक्ष्य, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, राष्ट्रिय प्रतिवद्धता र राष्ट्रिय विकासका सोच, लक्ष्य र उद्देश्य, नगरसभाबाट पारित आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्वन गरेका नीति, कार्यक्रम तथा बजेट समेतलाई आधार मानी बजेट तयार गरेको छु।

३. सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धिका माध्यमबाट ठाकुरबाबाको समग्र विकासलाई जनतासामु पुर्याई **समुन्नत ठाकुरबाबा सवल नगरवासी** ध्येय पुरा गर्नेतर्फ प्रस्तुत वजेट लक्षित हुनेछ ।

४. स्थानीय सरकारको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा मैले नेपाल सरकारद्वारा स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, दीगो विकासका लक्ष्यहरू, नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्य, सोहौं आवधिक योजना, लुम्बिनी प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्य, लुम्विनी प्रदेश सरकारको दोस्रो आवधिक योजना, यस नगरपालिकाको आवधिक योजना, २० वर्षे गुरुयोजना तथा १० वर्षे शैक्षिक विकास योजना, गरिमामय १५ औं नगरसभाबाट पारित आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र विभिन्न सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त राय, सल्लाह र सुझाव समेतलाई आधार बनाएको छु ।

५. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, सोह्रौं आवधिक योजना, दिगो विकासका लक्ष्यहरु एवम् अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्वता, संघीय तथा प्रदेस सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, ठाकुरबाबा नगरपालिकाको गुरु योजना, आवधिक योजना, मध्यकालिन खर्च संरचना तथा विनियोजन विधेयकका सिद्वान्त र प्राथमिकता, ठाकुरबाबा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र नगरसभा सदस्य एवम् सरेकारवालाहरुबाट प्राप्त सुझावलाई मनन गर्दै आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को बजेट तर्जुमा गरेको छु।

६. मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र घोषाणा भएको सोह्र बर्ष पुरा भएको छ भने संघीयताको अभ्यास शुरु भएसंघै हामी ठाकुरबाबा नगरपालिका स्थानीय सरकार स्थापना भएको पनि आठौं बर्षमा प्रवेश गर्दैछौं ।हामी निर्वाचित भए पछि पनि तेस्रो बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेका छौं ।

अब म नगरको चालु आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयन र आर्थिक स्थितिका बारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउन चाहन्छु ।

१. नगरपालिकाको कार्य सञ्चालनमा आवश्यक पर्ने थप कानून, नीति, कार्यविधिहरु तयार भइसकेको, योजनावद्ध कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने परिपाटीको विकास भइसकेको र २ बर्षको अनुभवले पूर्ण सक्षमताका साथ बजेट कार्यान्वयन गर्न सक्ने सीप, क्षमता र तत्परता समेत प्राप्त भएकोले नतिजा देखिने गरी कार्य सम्पादन गर्न सक्ने अवस्थामा पुगेका छौं ।

२. श्रावण महिनामा नै आवधिक योजना तथा गरिमामय नगरसभावाट स्वीकृत आ.व. २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम र हामीले परिकल्पना गरेको **समुन्नत ठाकुरबाबाः सवल नगरवासी** को ध्येयलाई मुर्त रुप दिने गरी ऐन, नीति, नियममावली कार्यविधिको निर्माण गर्ने वा संशोधन गर्ने तथा नयाँ ठेक्का गर्नुपर्ने कार्यलाई पहिलो त्रैमासिक भित्र गर्ने र वडा तथा शाखागत कार्ययोजना समेत श्रावणमा नै सम्पन्न गरी साझेदार संस्थाहरुको कार्यक्रमलाई समावेश गरी एकिकृत कार्ययोजना बनाई सो आधारमा पूर्ण क्षमताका साथ कार्यक्रम तथा योजनाहरुलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

३. निशुल्क प्राप्त हुने औषधि, मर्मत संभार गनुपर्ने भौतिक संरचनाहरु, स्वास्थ्य बिमा तथा पशु र बालिबिमा शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा प्रवाह जस्ता नागरिकको प्रत्यक्ष जीवनसँग जोडिएका संवेदनशिल क्षेत्रमा अभाव र कमजोरी हुन नदिन सबै प्रकारका संयन्त्रहरु प्ररिचालन गरिनुका साथै यी क्षेत्रमा कार्यनीति र जिम्मेवारी तोकि कार्यकुशलताको आधारमा पुरस्कार र दण्ड तथा क्षतिपुर्ति समेत गर्ने गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने छ ।

४. हाम्रो कार्यकालको करिव मध्येविन्दुमा आईपुग्दा जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने र आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नका लागी धैरै महत्वपुर्ण कामको थालनी गरेका छौं । बिकास निर्माणका योजनाहरु पनि संघ, प्रदेश सरकारको सहकार्यमा अगाडि बढिरहेका छन तर पनि नतिजा देखिन केहि समय लाग्ने देखिन्छ । अन्तिम बर्ष चुनावी बर्ष भएकाले अवको २ बर्षलाई नीतिगत, कार्यनीतिगत, कार्यान्वयन सबै पक्षबाट सबै योजना तथा कार्यक्रमलाई नतिजामुखि र परिणाममुखी बनाउन सबै पक्षसँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गरिने छ भने कार्यान्वयनमा पर्ने र पारिने सबै वाधा र अवरोधलाई दृढताका साथ सामना गर्दै कठोर निर्णय र सुन्य सहनसिलताका साथ कार्य अघि बढाईने छ ।

५. हाल देखिएको आर्थिक संकटका कारण बजेट कटौति तथा निर्माण ब्यबसायीबाट समयमा कार्य सम्पादन हुन नसकि थपिएका आर्थिक दायीत्वलाई परिपुरण गर्न खरिद ऐन र नियमावलीलाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनुका साथै समयसिमा भित्र योजना पुरा गर्नै पर्ने नीतगत ब्यवस्था कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ । संघीय र प्रदेश सरकारबाट सृजित दायीत्वबाट भएका ठेक्का समय भित्र सम्पन्न नभएमा, सबै सहजता विच पनि समयमा कार्य सम्पन्न नगर्ने निर्माण ब्यवसायीको ठेक्काको म्याद थप नगर्ने र ढिल्ला सुस्ती गरी समयमा कार्य नसक्ने ब्यबसायीलाइ हजर्ना सहित मात्र कार्य येजना लिई म्याद थप गरिने छ ।

६. चालु आर्थिक वर्षका लागि रु. ७९,२७,२२,९०४। उनासि करोड सत्ताईस लाख बाईस हजार नौसय चार रुपैया (चालुतर्फ रु. ५०,०९,१०,४८८।— पचास करोड नौ लाख दश हजार चार सय अठासी र पुँजीगत तर्फ रु. २९,१८,१२,४१५।— उन्तीस करोड अठार लाख बाह्र हजार चार सय पन्ध्र) विनियोजन भएकोमा वर्षको अन्त्यमा आईपुग्दा प्रस्तावित आयको बजेटको आकार बढेर ८०,०७,७५,९०४।— असि करोड सात लाख पचहत्तर हजार नौ सय चार पुगेको छ । जुन प्रस्तावित बजेट भन्दा १.०५ प्रतिशत बढी हो । जस मध्ये चालु तर्फ रु ५०,४०,३३,४८८।— पचास करोड चालिस लाख तेत्तिस हजार चार सय अठासी र पुँजीगत तर्फ रु २९,६७,४२,४१५। उन्तीस करोड सत्सठ्ठी लाख वयालीस हजार चार सय पन्ध्र रहेको छ । तर हाल सम्म आईपुग्दा यथार्थ आय रु ६६,३७,२९,५७०।— छैसठ्ठी करोड सैंतीस लाख उन्तीस हजार पाँच सय सत्तरी रहेको छ । जुन आर्थिक वर्षका लागि बास्तविक आय भन्दा १७.१२ प्रतिशत र प्रस्तावित आय भन्दा १६.१८ प्रतिशत कम हो । अर्थात अनुमानित आय भन्दा रु १३,७०,४६,३३४ ।—तेह्र करोड

सत्तरी लाख छयालीस हजार तीन सय चौतिश रुपैयाँ कम आय प्रप्त भएको छ । यसबाट बजेट सन्तुलनमा अपुरणीय दवाव सृजना भएको छ ।

७. यसरी बास्तविक आय भन्दा रु १३,७०,४६,३३४।—तेह्र करोड सत्तरी लाख छयालीस हजार तीन सय चौतिश रुपैयाँ कम आय भएको, संघीय समानीकरण र राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आयमा भएको कटैती र नदीजन्य ठेक्का नजाँदा अन्तरीक अयमा समेत अएको उच्च गिरावटले चुनौतिपूर्ण आर्थिक दायीत्वको चापबाट गुज्रीएको अवस्था रहेको छ ।

८. संघीय र प्रदेश सरकारका सशर्त र समपुरक अयोजनाबाट निर्माण हुने आयोजनाहरु पनि निर्माण ब्यवसायीबाट समयमा सम्पादन नहुँदा आम नगरवासीबाट आउने अपगाल र गुनासोका साथै वजेट फ्रिज हुने र नगरपालिकालाइ थप दायीत्व सृजना हुने अवस्था रहेको छ । यसलाई निराकरण गर्न यस प्रकृतिका ठेक्काको म्याद नथप्ने र लापरवाही दोहोरिएका निर्माण ब्यवसायीलाई ठेक्का प्रक्रियामा नै रोक्ने गरी आफ्नै खरिद ऐन वनाएर कार्यन्वयन गरिने छ ।

९. समयमा काम नगर्ने ढीलासुस्ती गर्ने निर्माण ब्यवसायीहरुको सझैता खारेज गर्ने APG जफत गर्ने र कालो सूचीमा राख्ने प्रक्रियाहरु समेत अपनाईएको छ । वडा नं ९ को वाटोमा निर्माण व्यवसायीले समयमा काम नगरि नगरपालिकाको कार्यसम्पादनमा नै चुनौती जस्तो दिएकोले तोडिएको ठेक्कामा उच्च अदालतमा परेको रिटमा नगरपालिकाको पक्षमा फैसला भएको छ ।

१०. हाल सम्ममा चालु तर्फको रु ५०,४०,३३,४८८।— पचास करोड चालिस लाख तेत्तिस हजार चार सय अठासी रहेकोमा रु ३६,५९,१८,५८५ छत्तिस करोड उन्साठ्ठी लाख अठार हजार पाँच सय पचासी रुपैयाँ खर्च भइ ७२.५९ र पुँजीगत तर्फ रु २९,६७,४२,४१५। उन्तीस करोड सत्सठ्ठी लाख वयालीस हजार चार सय पन्ध्र रहेकोमा रु ११,३६,६०,७२७। खर्च भइ ३८.२९ प्रतिशत प्रगति भएको छ । यथार्थमा रु.४७,९५,७९,३१२। खर्च भई ५९.८८ प्रतिशत खर्च प्रगतर रहेको छ । तर यो खर्च यथार्थ आयका अधारमा भने ७२.२५ प्रतिशत हो ।

११. यस नगरपालिकाको वडा नं.३ नेउलापुरमा १५ शैयाको नगर अस्पतालको निर्माण आगामी आर्थिक वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गरी नवनिर्मित भवनबाट सेवा सुचारु गर्न आवश्यक सामाग्री तथा जनशक्तिका लागि आवश्यक समन्वय तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१२. संविधान र स्थानीय सरकार सन्चालन ऐनले प्रदत्त गरेका सबै अधिकारहरुलाई कार्यानवयन गर्दै नीतिगत र संरचनागत कार्यहरुमा सबै प्रयासहरु केन्द्रित गरिएको छ । नगरपालिकाको अफ्नै प्रशासनीक भवन सहित सबै वडा कार्यालयहरुको एउटै मापदण्ड अनुसारको भवन निर्माण गरिएको छ ।

१३. सिमित स्रोतका विच विभिन्न निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्यमा सामाजिक विकास अर्थिक विकास र पूर्वाधार विकासका कार्यहरु अघि वढाईएको छ । सघन सहरी विकास आयेजनाको काम अगामी अर्थिक बर्षमा समेत निरन्तरता हुने गरी चालु अर्थिक बर्षको कार्यक्रम ठेक्ठा सम्पन्न भइ कार्यन्वयनको चरणमा रहेको छ ।

१४. चालु अर्थिक बर्षमा संघीय बिशेष कार्यक्रममा प्रस्तावित हात्तिछेकवारको लागी विनियोजित रु १,५०,००००० । एक करोड पचास लाख राष्ट्रिय येजना आयोगको सिफारिस विपरित अर्थ मन्त्रालयबाट हठात योजना कटौति हुँदा ठेक्का प्रक्रियामा गई निर्माण समेत चालु गरिएको आयोजनाका लागी रु १,०१,७७,९१३ । एक करोड एक लाख सतहत्तर हजार नौ सय तेह्र थप दायीत्व सृजना हुन गयो । यस कार्यबाट ९३६ मिटर र प्रदेश सरकारको समन्वयमा वडा नं.२ मा २२ लाखको लागतमा १७० मिटर समेत गरी कुल ११०६ मिटर हात्ती छेकबारका लागि पक्की पर्खाल निर्माणको कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेको छ।

१५. विद्यालय भौतिक सुविधा विस्तार गरी ३४ कोठा थप गरिएको छ भने निर्माण भएका २ वटा भवनमा बहुतले शौचालय निर्माण कार्य अगाडि बढाइएको छ । साईन्सल्याव र ICT आधारभुतमा समेत स्थापना सुरुवात गरिएको छ ।

१६. नगरपालिकाको आफ्नै प्रशासनिक भवन तयार भएसँगै नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने सबै कार्यक्रमहरु आफ्नै सभाहलबाट मात्र गर्ने निर्णय सहित नगरपालिकाको सभाहलमा सञ्चालन हुँदै आएको छ । साझेदार संस्थाको कार्यक्रम पनि सभाहलमा नैं गर्न निर्देशित गरिएको छ । आगामी आ.व.मा पनि यसैलाई निरन्तरता दिंदै अन्य निकायबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रममा आर्थिक ऐन अनुसार सेवा शुल्क लिने ब्यवस्था गरिने छ ।

१७. गत वर्ष निर्माण भएका ५,४,२,७, ८ र ९ वडा कार्यालयमा कम्पाउण्ड वाल लगाउने कार्य पुरा भएको छ ।

१८. चालु आर्थिक वर्षमा विभिन्न पूर्वाधार निर्माण, सार्वजनिक जग्गा संरक्षणका कामहरु अगाडि बढेका छन् जसमध्ये नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट १२ किमि ,सघन शहरी विकास कार्यक्रमबाट ६ कि मि र जिल्ला पूर्वाधार विकास कार्यालयबाट ५ किमि गरी कूल २४ किमि बाटोको ठेक्का व्यवस्थापन भई निर्माण कार्य अगाडि बढेको छ । यसैगरी नगरपालिकाको आफ्नै इक्युपमेन्ट प्रयोग गरी १५ कि मि र सडक बोर्ड लगायतका अयेजनाबाट ७.५ सहित २२.५ किमी सडक ग्राभेल र १.५ किमि नया सडक विस्तार गरिएको छ । यसै गरी भुरिगाउ र हात्तीसारमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण भैरहेको छ भने कर्मला र गोब्रेलामा २ किमि हात्ती छेकवार पर्खाल निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न हुने चरणमा रहेको छ । काठेपुल बिस्थापन अन्तर्गत ३ वटा बक्स कल्भर्ट र १ वटा ट्रष्ट ब्रिज निर्माण भएको छ ।११७ स्थानमा ह्युमपाईप जडान गरिएको छ।

१९. नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा विद्युत प्राधिकरणसंगको सहकार्यमा बिद्युत पोल, तार व्यवस्थित गरिएको छ । बिद्युत प्राधिकरण समेतको सहयोगमा १७८ वटा नया पोल १२ वटा ट्रान्सफर्मर जडान गरिएको छ । वडा न ६ र ७ मा नियमित विद्युत आपूर्तिका लागि आम्वासाबाट नयाँ लाइन विस्तार कार्य भैरहेको छ ।

२०. गाउँबस्ती उज्यालो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ । वडा १,३,४,५ र ९ मा गरी जंगल किनारका बस्तीमा ६९२ सडक बत्ति जडान गरिएको छ ।

२१. नगरपालिकाको सभाहललाई प्रविधिमैत्री बनाईनुका साथै जनसरोकारका कार्यक्रहरुलाई नगरपालिकाको फेसबुक पेजबाट प्रत्यक्ष प्रशारण गर्ने गरिएको छ

२२. अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवस तथा राष्ट्रिय शिक्षा दिवसको अवसरमा २०७९-०५-२३ गते १३ बुँदे प्रतिवद्धता सहित कक्षा १० सम्म सबैका लागि र लक्षित समूहका बालबालिकाका लागि कक्षा १२ सम्म नै निशुल्क शिक्षाको घोषणा गरी कार्यान्वयन र शिक्षामा गरिएको छ । शिक्षक बैंक स्थापना लगायत शिक्षा क्षेत्रमा नगरपालिकाले गरेको नीतिगत र संरचनागत विकासका साथै ठूलो लगानीका कारण शिक्षा पत्रकार समूहबाट ठाकुरबाबा नगरपालिका देशभरिकै उत्कृष्ट नगरपालिका र Principal Association of Nepal बाट लुम्बिनी प्रदेशको पनि उत्कृष्ट नगरपालिकाको रुपमा सम्मानित भएको छ ।नीतिगत र संरचनागत कार्यमा देखिएको अव्वलतालाई नतिजामा दिखने गरी परिवर्तन गर्न आवश्यक देखिएको छ । यद्यपि केहि सकरात्मक सुधारहरु देखिएका छन्।

२३. सार्वजनिक शिक्षालाई सबैबाट रोजिने र खोजिने बनाउन आवश्यक नीतिगत र संरचनागत विकास गरी ५ जना जनशक्ति सहितको विद्यालय सहायता संयन्त्र तयार गरी कार्यान्वयन गरिएको छ ।

२४. नेपालका ३३ वटा र लुम्विनि प्रदेशको ११ वटा पालिकामा ईन्स्योरप्रोजेक्टको सहयोगमा सञ्चालित युवाहरुलाई दिगो तथा सम्मानित रोजगारीका लागि सिटिभिटि लेभल २ को ३६९६ घण्टे ४ वटा विषय क्षेत्रको तालिमहरु सञ्चालन गरिएको छ ।

२५. आधारभूत नगर अस्पतालमा २ जना मेडिकल अधिकृत सहित थप जनशक्ति व्यवस्थापन गरी भिडियो एक्सरे विरामी भर्ना, सामान्य शल्यक्रिया सहित २४ घण्टा ईमरजेन्सि सेवा भेन्टिलेटर सहितको सर्पदंश उपचार सेवा स्वास्थ्य विमा सेवा सञ्चालन भएको छ ।

२६. मुटु मृगौला र क्यान्सर रोगको उपचारार्थ ९४ जना विपन्न नागिरकलाई सिफारिस गरिएको छ भने ८५ जना दीर्घरोगीका लागि मासिक रु ५०००- का दरले औषधोपचार उपलब्ध गराईएको छ । दीर्घरोगीमा नसमेटिएको थालसेमियाका ६ जना बिरामीलाई आफ्नै स्रोतबाट मासिक रु ३०००- का दरले उपलब्ध गराईएको छ ।

२७. ठाकुरबाबा नगरपालिकाबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेहरुको तथ्यांक अद्यावधिक गरी यस आ. व. मा ४३०८ जनालाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता रु १६ करोड २८ लाख ४० हजार ३५ वितरण गरिएको छ।

२८. नगरपालिकाका सबै सार्वजिनक विद्यालयमा एउटै प्रकारको वसद्यालय पोशाक बनाईनुका साथै सबै विद्यार्थीका लागी निशुल्क टाई र वेल्ड उपलव्ध गराईएको छ ।

२९. आर्थिक वर्ष २०७९-०८० मा प्रस्तावित आय रु ८३,७२,५६,१०५-त्रियासी करोड बहत्तर लाख छपन्न हजार एक सय पाँच रुपैयाँ अनुमान गरिएकोमा रु ८७,६४,८२,१०५।—सतासी करोड चौसठ्ठी लाख वयासी हजार एक सय पाँच वास्तविक आय भई रु.६५,९२,९१,३२५।—पैसठ्ठी करोड वयानव्वे लाख एकानव्वे हजार तीनसय पच्चिस रुपैयाँ व्यय भएकोले अनुमोदनका लागि पेश गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म गरिमामय सभा समक्ष आ. व. २०८१।०८२ को बजेटको उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न चाहन्छु

११ औं सम्मानित नगर सभावाट ५ बर्षका लागि अनुमोदित ध्येय **सम्मुनत ठाकुरबाबाः सबल नगरवासी**को सपना साकार गर्न आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ का लागि प्रस्तावित बजेटको उद्देश्य तथा प्राथमितकताहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क. शिक्षा स्वास्थ्यलाई उच्च प्राथमिता दिँदै यी क्षेत्रहरुमा आम नागरिकको सहज पहुँच बढाउँदै निशुल्क र गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराउने ।

ख. उत्पादन र रोजगारीको अवसर सिर्जना गरी नगरलाई आधारभूत खाद्य र पशुजन्य तथा मसलाजन्य बालीको बजारीकरणमा सहयोग तथा साझेदारी गरी आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवद्र्धन गर्ने ।

ग. पशु तथा बाली बिमा अनिवार्य गरी जंगली जनावरबाट हुने क्षतिलाई बिमाबाट उपलब्ध गर्ने ।

घ. सञ्चालित वडा तथा नगरस्तरीय गौरवका आयोजनालाई पहिलो चौमासिकभित्र सम्पन्न गरी प्रस्तावित गौरवका आयोजनाको निर्माण प्रक्रिया कार्ययोजना बनाई निर्धारित समयमा नै सम्पन्न गर्ने ।

ङ. आधारभूत भौतिक पूर्वाधारको विकास र विस्तार तथा सामाजिक जागरणका माध्यमबाट पिछडिएको क्षेत्रको आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण गर्ने ।

च. बजेट कार्यान्वयनमा सुधार र सुशासन प्रत्याभुत गर्ने ।

यस बजेटका प्राथमिकताहरु देहायबमोजिम रहेका छन्

क. गुणस्तरीय तथा निशुल्क शिक्षा, आधारभुत स्वास्थ्य सेवा मार्फत मानवीय विकास गर्ने ।

ख. कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्ध गरी रोजगार र स्वरोजगरको अवसर सृजना गरी आर्थिक समृद्रि हासिल गर्ने ।

ग. वडा तथा नगरस्तरीय गौरवका आयोजनाहरुको कार्यान्वय गर्ने ।

घ. सबै पशुहरुको बिमा अनिबार्य गरी कार्यन्वयन गर्ने ।

ङ. सिंचाई खानेपानी तथा सरसफाईमा सुधार गरी पूर्ण सरसफाई युक्त पालिका बनाउने ।

च. सार्वजनिक सेवा प्रवाह र संरचनागत जनशक्ति व्यवस्थापापन गरी सेवा चुस्त र गुणस्तरीया कायम गर्ने ।

छ. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास र सुशासन प्रवद्र्धन गर्ने ।

नेपालको संविधानले प्रत्याभतू गरेका मौलपक हक, राज्यका निर्देशक सिद्वान्त र नीति तथा ठाकुरबाबा नगरपालिकाको नीति र दीर्घकालिन सोचलाई कार्यन्वयन गर्न प्रस्थावित बजेटमा देहायका प्राथनमकता निर्धारण गरेको छु।

क. शुसाशन, सार्वजनिक सेवा सेवा प्रवाह, सामाजिक न्याय र मानविय विकास,

ख. गणुस्तरीय र दिगो भौतिक पूर्वाधारको सन्तुलित विकास र पर्यटन पवर्द्धन,

ग. निशुल्क तथा गणुस्तरीय सार्वजनिक शिक्षा र सुलभ स्वास्थ्य सेवा,

घ. कृषिको व्यावसायीकरण, सीप विकास तथा रोजगारी सृजना,

ङ. साना उद्योग व्यवसाय प्रर्वद्धन, स्थानीय कला संस्कृतिको संरक्षण र सम्वर्द्धन,

अध्यक्ष महोदय,

अब म आ. व. २०८१।०८२ को प्रस्तावित बजेट सहित क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

१. आ. व.२०८१।०८२ को लागि रु ७९,९९,१२८३२। उनासी करोड उनानसय लाख बाह्र हजार आठ सय बत्तिस रुपैयाँको बजेट प्रस्ताव गरिएको छ । जुन गत आर्थिक बर्षको प्रस्तावित बजेट भन्दा ०.९१ प्रतिशतले बढी र वास्तविक बजेट भन्दा ०.१३ प्रतिशतले कमी रहेको छ । यस मध्ये चालु बजेट रु. ५०,३९,४५,०८४।— पचास करोड उन्चालिस लाख पौतालिस हजार चौरासी बाईस रुपैयाँ र पुँजीगत बजेट रु.२९,५९,६७,७४८।— उन्तीस करोड उन्साठ्ठी लाख सत्सठ्ठि हजार सात सय अठचालिस रुपैयाँ रहेको छ । जुन क्रमशः ६३ र ३७ प्रतिशत हो ।

२. आगामी आर्थिक बर्षको बजेटको स्रोत तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	बजेट तह/श्रोत	आ.ब. २०८१।०८२ को अनुमानित आय
संघीय सरकार		
१	संघीय सरकार समानीकरण अनुदान	१३४,२००,०००.००
२	संघीय सरकार सशर्त अनुदान	२७९,३१६,०००.००
३	संघीय सरकार समपुरक अनुदान	१५,०००,०००.००
४	संघीय सरकार बिशेष अनुदान	२५,०००,०००.००
५	संघीय सरकार राजस्व बाँडफाड	११४,८९७,९०१.००
६	वन क्षेत्रको रोयल्टी	२,००२,०९९.००
जम्मा अनुदान		**५७०,४१६,०००.००**
बाँडफाँड गर्न मिल्ने रकम		**२५१,१००,०००.००**
प्रदेश सरकार		
१	समानीकरण अनुदान	९,४००,०००.००
२	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान	१०,०००,०००.००
३	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	१०,५००,०००.००
४	प्रदेश सरकार बिशेष अनुदान	-
५	प्रदेश सरकार राजस्व बाँडफाड	१०,७२४,६७०.००
जम्मा अनुदान		**४०,६२४,६७०.००**
बाँडफाँड गर्न मिल्ने रकम		**२०,१२४,६७०.००**
स्थानीय सरकार		
१	आन्तरिक राजस्व	७७,०००,०००.००
२	आ.ब. २०८०/०८१ को खर्च गन बाँकी मौज्दात	१११८७२१६२

आन्तरिक जम्मा बजेट	**१८४,३७२,१६२.००**
कुल बजेट	**७९,९९,१२,८३२**
बाँडफाँड गर्न मिल्ने रकम	४६,००,९६,८३२

अध्यक्ष महोदय,

अव म क्षेत्रगत विनियोजन प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

सङ्घीय र प्रदेश सरकारबाट यस नगरपालिकाका लागि विनियोजित बजेट तथा नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत समेतका आधारमा बाँडफाँड गर्न सकिने वजेटबाट (सशर्त र समपुरक बाहेकको बजेट) क्षेत्रगत बजेट बाँडफाँड तपसिल अनुसार गरिएको छ ।

क्र. सं.	शिर्षक	बिनियोजन भएको रकम रु
१	**चालु तथा प्राशासनिक**	१२९,८००,०००.००
२	**पुर्वाधार बिकास जोड कोष सहित**	**१४७,०००,०००.००**
	समपुरक कोष	४०,०००,०००.००
	भुक्तानी दिन बाँकी दायित्व	८७,०००,०००.००
	गौरवका आयोजना	२०,०००,०००.००
३	**आर्थिक बिकास**	**३८,३७०,०००.००**
	कृषि	१५,०००,०००.००
	पशु	६,९५०,०००.००
	साझेदारी	११,९००,०००.००
	पर्यटन	२,८००,०००.००
	सहकारी	६२०,०००.००
	उद्योग	३००,०००.००
	भुमि व्यवस्था	८००,०००.००
४	**सामाजिक बिकास**	**८६,६०८,८३२.००**
	शिक्षा तथा खेलकुद	६२,६४४,१८२.००
	स्वास्थ	१७,६७०,२५०.००
	महिला बिकास लक्षित	५,५७४,४००.००
	सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण	७२०,०००.००
५	**सुशासन तथा संस्थागत बिकास**	**१२,७००,०००.००**
	न्यायिक समिति	१,३५०,०००.००
	सेवा प्रवाह तथा सुशासन	११,३५०,०००.००
६	**वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन**	११,११८,०००.००
७	**वडागत सिलिङ्ग**	३४,५००,०००.००
जम्मा बजेट		**४६०,०९६,८३२.००**

(क)सामाजिक विकास

(अ) शिक्षा तथा खेलकुद र कला संस्कृति

१. शिक्षा पुर्वाधारको पनि पुर्वाधार हो । सार्वजिनक शिक्षालाई आम अभिभावक र वालवालिकाले रोजे र खोजे जस्तो बनाउन सबै भन्दा वढी वजेट शिक्षा क्षेत्रमा विनियोजन गरिएको छ । शिक्षामा कुल बजेट रु

२७,५०,३०,१८२ । सत्ताईस करोड पचास लाख तीस हजार एक सय वयासी प्रस्ताव गरिएको छ । जुन कुल बजेटको ३४.५७ प्रतिशत र गत आर्थिक बर्षको यस क्षेत्रमा विनियोजित बजेट भन्दा रु २,६५,८७,७१२।दुई करोड पैसठ्ठी लाख सतासी हजार सातसय बाह्र र १०.७० प्रतिशतले वढी रहेको छ।

२. कक्षा १० सम्म निशुल्क शिक्षा घोषणा गरी कार्यान्वयन गर्दा कक्षागत र विषयगत आधारमा थप भएका जनशक्ति सहित निशुल्क शिक्षा सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३. **मेरो विद्यालय म बनाउछु अभियान** र विद्यालयको सुन्दरता तथा हरियालीयुक्त विद्यालयका लागि **मेरो विरुवा मेरै संरक्षण** अभियानलाई हरेक शिक्षक वालबालिकासगँ जोडी विद्यालय परिसरमा आफ्नो नामबाट विरुवा रोपी हरियाली विद्यालय वनाउन रु ५ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

४. नगरपालिका क्षेत्रभित्रका कलस्टरवाइज छनौट गरिएका विद्यालयको ECED कक्षालाई वातानुकुलित बनाउन हाल ४ वटा विद्यालयका ८ वटा कक्षाकोठामा एसि र स्मार्ट टिभी जोडने कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ ।वसाई व्यवस्थापनलाई समेत सुधार गर्न थप वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

५. बालविकास शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहित गरी सिकाईको जगलाई थप प्रभावकारी र परीणाममुखी वनाउन र तोकिएको समय भन्दा थप समय सेवा गर्न उत्प्रेरित गर्न नगरपालिकाले थप गरेको सुविधालाई मासिक रु ५०० थप गरी रु ७५०० पुर्याएको छु ।

६. विद्यालयका संरचनाको नियमित मर्मत संभार गरी सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी वनाउन **विद्यालय संरचना मर्मत संभार कोष** स्थापना गर्न रु ६ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

७. अनाथ तथा असहाय वालवालिकाका लागी त्रिभुवन नमुना माध्यमिक विद्यालयमा आवासिय सुविधा सहितको व्यवस्थापन सुरु गरिएकोमा सो कार्यलाई निरन्तरता र थप वालवालिकालाई समेत सुविधा विस्तारका लागी रु १० लाख वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

८. शिक्षकहरुको सिकाई आदान प्रदान तथा मागमा अधारित पेशागत विकासका लागि आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

९. सामुदायीक विद्यालयको शिक्षण सिकाईलाई गुणस्तरीय बनाउन विद्यालयले तयार गरेको विद्यालय सुधार योजनाको आधारमा प्राथमिता क्षेत्र र क्रम सहितको नगर स्तरीय एकिकृत शिक्षा कार्ययोजना तयार गरी क्रमशः कार्यान्वयन गर्न आवश्यक स्रोत प्रस्ताव गरिएको छ ।

१०. कक्षा १२ सम्मको शिक्षालाई निःशुल्क गर्ने गरी हाललाई व्यस्थापन बापतको रकम अनुदानको रुपमा दिई तोकिएका लक्षित समूहका बालबालिकाका लागि निःशुल्क पठनपाठनको व्यवस्था गरिनेछ । यस वापत रु ४० लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

११. कोभिड १९ का कारणले भएको शैक्षिक क्षतिलाई परिपुरण गरी न्यूनतम सिकाई उपलब्धि सबै वालवालिकामा सुनिश्चित गर्न सिकाई स्तर कमजोर भएका तथा तथा अभिभावक नभएका तथा घरमा नभएका वालवालिकाको न्युनतम सिकाई स्तर कायम गर्न REAL plan मा अधारित शिक्षण सकाई सन्चालन गर्न तथा नतिजामा कार्य सम्पादन र लक्ष्यमा अधारित प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि रु ३० लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

१२. अबको सिकाई प्रविधि सहितको सिकाई भन्ने नारा सहित हरेक शिक्षकलाई बर्षे विदामा तोकिएको स्थानबाट निशुल्क प्रविधि प्रयोग गर्न सक्ने गरी तालिम सञ्चालन गर्न तथा सिकाई सामग्री तथा डिजिटल सिकाई सामग्रीका लागि आवश्यक बजेट प्रबन्ध गरिएको छ । यस कार्यक्रमा स्वास्थ्य सेवा तथा वडा कार्यालय र सेवा केन्द्रका प्रविधीको ज्ञान नभएका सबै जनशक्तिलाई सहभागी गराईने छ ।

१३. सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरुलाई प्रविधिमैत्री सीप बिकास, शिक्षण कला, क्षमता विकास र असल अभ्यास शिक्षण सिकाई आदान प्रदानका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न आवश्यक ब्यवस्था गरिएको छ ।

१४. विद्यालयमा विद्यार्थीले र कक्षा कोठामा शिक्षकले मोवाइल प्रयोग गर्न तथा खाजाको रुपमा जंकफुड प्रयोग गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक नीतिगत सुधार गर्न साथै नमूना कृषि फर्मबाट उत्पादित खाद्यान्नलाई दीवा खाजासँग जोडि स्थानीय उत्पादनहरु प्रयोग र उत्पादनको बजार सुनिश्तिताको प्रवन्ध गरिएको छ ।

१५. शिक्षकलाई शिक्षण सिकाईमा सहयोग गरी सिकेर सिकाउने, तथा सिकाई आदान प्रदान गर्न विद्यालय सुपरीवेक्षक, रोष्टर शिक्षक र विद्यालय सहयोग संयन्त्रलाई निरन्तरता दिन आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

१६. **उत्कृष्ट विद्यालयलाई सम्मानः कमजोरलाई प्रोत्साहन** भन्ने नारालाई मुर्तरुप दिन उत्कृष्ट विद्यालय, ब्यवस्थापन समिति, शिक्षक तथा कर्मचारीलाई पुरस्कारको ब्यवस्था गरी कमजोरलाई नतिजामा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

१७. नयाँ निर्माण भएका विद्यालयहरुमा फर्निचर र फर्निसिंगका लागि रु २००००००। बीस लाख बजेट ब्यवस्थापन गरिएको छ ।

१८. **आजको सिकाई भोलिको कमाई** भन्ने नारालाई बास्तविकतामा परिणत गर्न रोजगारको अवसरको खोजीमा रहेका युवालाई बृत्ति तथा रोजगार सम्वन्धि मार्ग निर्देशन सेवा सञ्चालन तथा लामो तथा छोटा अवधिका सीप विकास तालिमहरु सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

१९. विद्यार्थीलाई कामको संसार चिनाउने कार्यक्रमहरु School to work transition सन्चलन गर्न रु १५ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु । विद्यार्थी उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रम समेत समावेश गरी वालविवाह लागु पदार्थको प्रयेगलाई निरुत्साही गरी विद्यालयलाई खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता अभियानमा समेत विद्यार्थिको उत्साहाजनक सहभागिता गराईने छ ।

२०. युवा तथा खेलकुद विकासका लागि रु.३०,००,०००।—तीस लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । यो अघील्लो अर्थिक बर्षमा खेलकुदमा विनियेजित वजेट भन्दा २० प्रतिशत वढी रहेको छ ।

२१. ठाकुरबाबा नगरपालिकाको पहिचान खोखो खेलकुद सञ्चालन, सातौं नगरस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता (आ. वि. तहलाई समेत समावेश गर्ने गरी) दोस्रो मेयर कप फुटवल प्रतियोगिता सञ्चालन, नगर तथा वडास्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन तथा क्रिकेट खेलको पूर्वाधार विकासका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै खेल प्रशिक्षकलाई तालिम प्रदान गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२२. नगर भन्दा वाहिर आयोजना हुने खेलहरुमा खेलाडीको सहभागीता तथा उत्कृष्ट खेल खेल्ने खेलाडीलाई सम्मानका लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गरिएको छ

२३. खेल मैदान पूर्वाधार विकासका लागि साझेदारीमा कार्य गर्न समन्वय गरिने छ

२४. नगरस्तरीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान गठन गरिएको छोटो अवधिमा प्रज्ञा प्रतिष्ठानका गतिविधिले समग्र नगरपालिकालाई उत्साहित बनाएको छ । प्रतिष्ठानका गतिविधिलाई राष्ट्रिय प्रज्ञा प्रतिष्ठानको समेत ध्यानाकर्षण गर्न सफल भएको छ ।

(आ) स्वास्थ्य सेवा

१. नागरिकको जीवन रक्षा गर्नु नै प्रमुख दायित्व महसुस गरी स्वास्थ्य सेवाका लागि रु.५,४५,८४,२५०।— पाँच करोड पैतालिस लाख चौरासी हजार दुई सय पचास रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ । जुन अघिल्लो आर्थिक वर्ष भन्दा ५१,६४,४६०। एकाउन्न हजार चौसठ्ठी चार सय साठ्ठी रुपैयाँ र ११.१२ प्रतिशत बढी छ ।

२. नेपाल सरकारले तोकेको निःशुल्क वितरण हुने ९८ प्रकारका औषधीको सहज उपलब्धता हुने गरी रु.५२,३९,०००।— बाउन्न लाख उन्चालिस हजार विनियोजन गरिएको छ । नेपाल सरकारले निःशुल्क घोषणा गरेका औषधी आम नागरिकका लागि सहज पहुँच भई सर्पदंश केन्द्रमा अत्यावश्यक औषधीको समेत आपूर्ति हुनेछ । यसबाट यस नगरपालिकामा रहेको नागरिक आरोग्य केन्द्र र सर्पदंश केन्द्रमा समेत निःशुल्क औषधी आपूर्तिमा सहजता हुने अपेक्षा लिइएको छ ।

३. मृगौला प्रत्यारोपण गरेको,डायलाईसिस गराईरहेका,क्यान्सर रोगी र मेरुदण्ड पक्षघाटका विरामीहरुलाई औषधी उपचार खर्च वापत रु ५ हजारको दरले उपलब्ध गराईने रकमलाई सोझै लाभग्राहीको खातामा निकासा हुने गरी रु ३५,५०,०००। पैतिश लाख पचास हजार वजेट विनियनेजन गरेको छु ।

४. ८० वर्षभन्दा बढी उमेरका ज्येष्ठ नागरिक र क बर्गका अपांगका लागि घरदैलोमा नै स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५. मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम संचालन गर्भवति तथा सुत्केरीआमाहरुलाई मोवाईल SMS बाट स"चनाको जानकारी समेत गराउने गरी आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

६. नेउलापुर स्वास्थ केन्द्रलाई अस्थायी आधारभुत नगर अस्पतालमा स्तरोन्नती गरी २ जना मेडिकल अधिकृत सहित थप जनशक्ति व्यवस्थापन गरी भिडियो एक्सरे विरामी भर्ना, सामान्य शल्यक्रिया सहित २४ घण्टा ईमरजेन्सि सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट ब्यवस्थापन गरेको छु ।

७. आधारभुत नगर अस्पतालबाट राष्ट्रिय स्वास्थ्य बिमा वोर्ड र नगरपालिका विच भएको स्वास्थ्य विमालाई गुणस्तरीय रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक फार्मेसी, उपकरण र +ओषधिको नियमित आपुर्ति गर्न आवश्यक व्यवस्थापकीय प्रवन्ध मिलाईने छ ।

८. नेउलापुर स्वास्थ्य चौकीमा स्थापना भएको सिकलसेल एनिमिया ल्याब सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै थालसेमिया, सिकलसेल एनिमियाको उपचारका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । थालसेमियाका विरामीलाई दिइदै आएको उपचार खर्चलाई निरन्तरता दिएको छु ।

९. पूर्ण सुरक्षित मातृत्व सेवायुक्त स्थानीय तह बनाउन सुत्केरी तथा नवजात शिशुको स्वास्थ्य र पोषणमा सुधार ल्याउन सुरक्षित मातृशिशु कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिने छ ।

१०. स्वास्थ्य विशेषज्ञ सेवाबाट विमुख नगरवासीलाई घर आँगनमा नै सेवा प्रदान गर्न वृहत् स्वास्थ्य शिविरहरु सञ्चालन तथा नगर अस्पतालबाट नियमित वशेषज्ञ सेवाका लागि आवश्यक बजेट ब्यवस्थापन गरिएको छ ।

११. आधारभूत नगर अस्पताल नेउलापुरबाट रेविज र टिटानसको खोप निःशुल्क उपलब्ध गराउन आवश्यक उपकरण सहितको व्यवस्थापनका लागि बजेटे विनियोजन गरेको छु । सोही अस्पतालबाट नै पोष्टमार्टम सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१२. तोकिएका उमेर समूहका जेष्ठ नागरिक, जोखिमपूर्ण अवस्थाका गर्भवति महिलालाई सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा प्रेषण गर्न तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका लगायतका लक्षित समूहलाई एम्बुलेन्स सेवामा र बीमा कार्यक्रमका लागि विशेष छुटको व्यवस्था गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

१३. **मेरो स्वास्थ्य मेरो जीवन** भन्ने अभियानका साथ स्वस्थ्यकर जीवनशैली प्रवर्धन तथा भान्सा सुधार कार्यक्रम समेत विद्यालय तह र समुदाय स्तरमा सञ्चालन गर्न तथा ४० बर्ष माथिका नागरिकको निशुल्क मधुमेह, रक्तचाप र मृगौलाको परीक्षण तथा किशोर किशोरीको रक्त अल्पता पहिचान तथा उपचारका लागि आबश्यक बजेट ब्यवस्थापन गरिएको छ ।

१४. बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई **एक आमा एक करेसाबारी**, माहुरीपालन, फलफूल खेती जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी पोषिलो र अर्गानिक उत्पादनको उपयोग गर्न आवश्यक सहयोग सहित बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

१५. स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवालाई प्रभावकारी बनाउन गुणस्तरीय बनाउन अत्यावश्यक औजार तथा उपकरण र वास संरचनाहरुको नियमित मर्मत सम्भारका लागि कोष स्थापनार्थ आवश्यक बजेटको तर्जुमा गरेको छु ।

१६. दिर्घसेवा गरी अवकाश हुने महिला स्वयसेविकालाई सम्मान सहितको सुनौलो अवकाश योजनामा दिंदै आएको प्रोत्साहन अनुदानलाई प्रदेश सरकार समेतको सहकार्यमा रु १,५०,०००। एक लाख पचास हजार रुपैयाँ हुने गरी आवश्यक ब्यबस्थापन गरिएको छ ।

१७. महिला स्वास्थ्य संयम सेविकाहरुको पोशाक, प्रोत्साहन र यातायात तथा महिला स्वास्थ्य संयम सेविका दिवस मनाउन आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

१८. यस नगरपालिकालाई नेपाल कै पहिलो पूर्ण हात धुने नगरपालिका घोषणा गरिएको सन्दर्भमा सो कार्यलाई दिगो बनाउन साझेदार संघसंस्था समेतको समन्वयमा कार्ययोजना सहित कार्यान्वयन गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरिएको छ ।

१९. स्वास्थ्यसंस्थाहरुबाट विसर्जन मेडिकलजन्य फोहरलाई ब्यवस्थापन गर्न आवश्यक सहकार्य गरी कार्यन्वयन गर्न आवश्यक संयन्त्र तयार गरिएको छ ।

२०. सवै स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवामा न्यूनतम सेवा मापदण्ड लागु गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुको संरचना मर्मत सम्भारका लागि कोष परिचालन गर्न आवश्यक संरचनागत विकास सहित बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

२१. स्वास्थ्य सेवाको सवै विवरणहरुलाई बस्तुनिष्ट HIMS / MIS मा प्रविष्टिकरण समेत गर्न आबश्यक सामग्री सहितको बजेटको ब्यवस्था गरेको छु ।

२२. यस नगरपालिका पूर्ण खोप सुनिश्चिता घोषणा गरी सकिएकोले सो लाई कायम गरी र खोप तथा गाउँघर क्लिनिक समेतलाई ब्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेटको बजेट ब्यवस्था गरेको छु ।

२३. नगर अस्पतालमा शव चिस्यान स्थान र पोष्टमार्टम कार्य सुचारु गरिने छ । साथै नगर अस्पतालको सेवालाई थप सुविधा सम्पन्न र गुणस्तरीय बनाउन स्वास्थ्य बीमा सेवा, फार्मेसी सेवा समेतबाट प्राप्त हुने स्रोतलाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि रु. ५० लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु।

(इ) महिला वालविलका तथा लक्षित समूह

१. **अबको महिला, आत्म निर्भर महिला** कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न लोक सेवा आयोग र शिक्षक सेवा आयोगका कक्षा सञ्चालन गर्न बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

२. अपाङ्ग तथा जेष्ठ नागरिक परिचयपत्रलाई सफ्टवेयर प्रणालीबाट वितरण गरी तथ ब्यवस्थित र प्रभावकारी वनाउन आबश्यक वजेट ब्यवस्थापन गरेको छु ।

३. अपाङ्ग नगरवासीको जीवन यापनलाई सहज बनाउन मागका आधारमा अपाङ्गता सहायक सामग्री वितरण गर्न रु २,५०,०००। दुई लाख पचास हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. महिलाको श्रमलाई आर्थिक उपार्जनमूलक कार्यमा लगाउन रैथाने परिकार तथा उत्पादनको मेला आयोजना गर्न समन्वय गरिनेछ । नगरपालिका क्षेत्र भित्रका उद्यमशील महिलाहरुलाई स्वरोजगार कोषबाट सहुलियत दरमा ऋण प्रवाह गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरेको छु ।

५. मुक्त कमैया, सुकुम्बासी, एकल महिला, कमहलरी, दलित, द्धन्दपिडित, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसख्यकहरुका लागि आय आर्जन कार्यक्रममा सहयोग गर्न रु ८ लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

६. वालविवाह न्यूनिकरणका लागि **सुनौलो भविष्य छोरी विमा** कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । २० वर्ष पछि विवाह गरेका बाबुआमाबाट जन्मेका हरेक छोरीको विमा गरी रु १० हजार खातामा जम्मा गिरने छ। उक्त रकम छोरी २० वर्ष पुगेपछि मात्र निकाल्न मिल्ने व्यवस्था गरिनेछ ।यस कार्यक्रमका लागी रु २० लाख विनियेजन गरिएको छ ।

७. जेष्ठ नागरिकहरुका लागि अन्तरपालिका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थल भ्रमणका लागी रु २ लाख वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

८. संयुक्त राष्ट्रसंघ सुरक्षा परिषद प्रस्ताव नं. १३२५ र १८२० कार्यान्वयन सम्बन्धि दोस्रो राष्ट्रिय कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

९. राष्ट्रिय बाल दिवस, मानव बेचबिखन विरुद्धको दिवस, जेष्ठ नागरिक, बेपत्ता, महिला दिवस, जिउरा जगैना कार्यक्रमहरु जस्ता कार्यक्रम सन्चालन गर्न वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।साथै एक वडा एक बाल उद्यान निर्माणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१०. **नागरिकका हरेक सुखदुखमा नगरपालिका** भन्ने मूल नारासाथ नगरवासीको मृत्यु संस्कारमा शवलाई घाटसम्म पुर्याउन निशुल्क शव वाहनको व्यवस्था गर्न आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

(ई)सामाजिक सुरक्षा तथा पन्जीकरण

१. सामाजिक सुरक्षा तथा पन्जीकरण शाखाका लागी रु १०,६५,०००। दश लाख पैसठ्ठि हजार वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

२. सामाजिक सुरक्षा भत्ता बितरणलाई सरल, सहज र पहुचयोग्य बनाउन हरेक वडामा घुम्ति शिबिर मार्फत र ९० वर्षभन्दा माथि, पुर्ण अपाङ्गता भएका लाभग्राहिको घरघरमा नै गई भत्ता बितरण लाभग्राहिको शिविरमा नै स्वास्थ्य परीक्षण गर्नेकार्यलाई निरन्तरता दिदै थप लाभग्राहीमैत्री बनाईने छ।यस कार्यका लागि रु २,७०,०००।दुई लाख सत्तरी हजार वजेट प्रसताव गरेको छु ।

३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेको नयाँ र नविकरण सूचना फारम र सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र छपाई समयमा नै गर्न आवश्यक ब्यवस्था सहित वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

४. बिभागले उपलव्ध गराएको तालिम खाका बमोजिम घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धमा न.पा, वडा कार्यालयका वडा सचिव तथा पञ्जिकरण सम्वन्धी तालिम तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी कार्यक्रमलाई साझा बुझाई वनाउन आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

५. सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी कार्यको शुद्धिकरणको लागि CMIS प्रणालीबाट नागरिकता प्रमाणपत्र चेकजाँच गरिने कार्यका लागी आवश्यक प्रवन्ध गिरने छ ।

(ख)आर्थिक विकास

(अ)कृषि सेवा

१. आर्थिक विकासको प्रमुख आधारको रुपमा रहेको कृषि सेवाका लागि रु १,८६,६०,०००।एक करोड छयासी लाख साठी हजार वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।यो कुल वजेटको २.३४ प्रतिशत हो ।

२. **किसानको हात पालिकाको साथ** भन्ने नारा सहित व्यवसायिक रुपमा खेती गर्ने किसानहरुलाई ब्याज छुट कार्यक्रम संचालन (कृषि उपकरण, बीउविजन, मल, सिचाई, तारजालि) गर्न आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

३. बीउ धान उत्पादन गरी नगरपालिकालाई बीउ धानमा आत्मनिर्भर बनाउने कार्यक्रमको सफलतालाई कायम गदै निर्यात गर्ने गरी तथा गहुँ, तोरी र मुसुरोको विउ प्रवर्धन गरी स्रोतविउ उत्पादन गरी उत्पादकत्व बढाउने र कृषकलाई सहुलियत दरमा सहज विउ प्राप्तिको सुनिश्चितताका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ । यस कार्यक्रबाट १०० बिघामा धान, २०-२० बिघामा गहुँ तथा तोरी र मुसुरो स्रोतविउ विकास भई क्रमशः ३००, ३० र १५, १५ मेट्रिकटन स्रोतविउ उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । प्रतिफल तथा उत्पादनमा आधारीत अनुदानका लागी रु १० लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

४. सघन उत्पादन कलष्टरका लागी मागमा आधारीत कृषि यान्त्रिकरण।जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न रु ४० लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

५. रैथाने वाली प्रवर्धन तथा कृषि बैविक विविधता संरक्षण गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६. नविन सोच,पहिचान तथा मागमा आधारीत एक ब्यक्ति एक नमुना फर्म लक्षित कार्यक्रम गरि कृषक लक्षित कृषि विकास,रोजगार प्रवर्धन समन्वय कार्यक्रमका लागी रु १६ लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

७. कोशेवाली प्रवर्धन,माटो सुधार तथा सम्भावित/स्वस्थ उत्पादन लक्षित कार्यक्रम सन्चालन गर्न रु ३२,५०,०००। बत्तिस लाख पचास हजार वजेट विनियनेजन गरिएको छ ।

८. चैतेधान तथा बसन्ते मकैको क्षेत्र विस्तार तथा मसिना र बासनादार धानका बिउ उत्पादनका लागि लागत साझेदारीमा उन्नत बिउ सहयोग कार्यक्रमका लागी आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

९. तरकारी संकलन केन्द्र तथा हाट बजार ब्यवस्थापन तथा निर्माण सुख्खा ठाँउ लक्षित सानासिँचाई र साना यान्त्रीकरण प्रवर्धन कार्यक्रम मार्फत कृषि पुर्वाधार कार्यक्रमका लागी रु २० लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु।

१०. चैते धान प्रर्वद्धन कार्यक्रमका लागी रु १० लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु । सिंचाई सुविधा पुगेका तथा बैकल्पिक सिंचाइ भएका स्थानमा चैते धान खेती तर्फ किसानलाई आकर्षित गर्न यस कार्यकमले सघाउने अपेक्षा गरिएको छ ।

११. तरकारी सङ्कलन केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गर्न र सङ्कलन केन्द्र निर्माण गरी सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

१२. कृषकको लागत घटाई उत्पादन बृद्धि गर्न कृषि औजार तथा उपकरणहरु लागत अनुदानमा उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटको ब्यवस्था गरेको छु ।

१३. सघन कृषि उत्पादन र नमुना कृषि पर्म प्रवर्धन गर्न आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

(आ) पशुपन्छि तथा मस्य पालन

१. पशुपन्छि तथा मस्यपालन कार्यक्रमका लागी ७२,४७,०००। बहत्तर लाख सत्चालिस हजार बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

२. प्रदेश सरकारको नीति अनुसार बर्दिया जिल्लालाई बंगुर र भैंसी पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने कार्यक्रम रहेको र सोका लागि यस नगरपालिकामा समेत भैंसी तथाा बंगुरको सम्भाव्यता उच्च रहेको देखिएकोले बंगुर र भैंसी प्रबर्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने गरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३. **प्राविधिक सेवा उत्पादनमा टेवा** भन्ने नारा सहित पशु चिकित्सकलाई निरन्तरा दिदै कृषि अधिकृतको व्यवस्था गर्न बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

४. पशुजन्य उत्पादनको बिक्रीवितरण तथा बजारीकरणमा सहयोग गर्न पशु बिक्री केन्द्र तथा दुग्ध विकास संस्थानको सहयोगमा दूग्ध सङ्कलन तथा चिस्यान केन्द्र सञ्चालन र दूग्धजन्य पदार्थको विविधिकरणका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने गरी बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

५. जनावरहरुको टोकाईबाट हुने रेविज नियन्त्रया गर्न तथा वचावटको लागि समेत नियन्त्रण तथा निशुल्क खोपका लागि आवश्यक स्रोत व्यवस्थापन गरिएको छ ।

६. हरियो घाँस, फलफुलको ब्याबसायीक खेती तथा बाटविरुवा र पुष्प खेती र सजावटमा समेत आकर्षित गर्न तथा नगरपालिकाले पलाष्टिक जन्य बस्तु र खादा प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्न गरेको प्रयासलाई सफल बनाउन एकिकृत नर्सरी स्थापना र प्रवर्धनका लागि अवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

७. बन्यजन्तुको आक्रमणबाट हुने क्षति र सो को परिपुरणका लागि नागरिकलाई निश्चिन्त गराउन दिईदैं आएको राहतको कार्यलाई बिमासँग जोडी प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक नीतिगत ब्यवस्था सहित छोटो समयमा नै विमा भुत्तानी पाउने गरी संयन्त्र तयार तथा आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

८. मानव बन्यजन्तु द्वन्द न्युनिकरणकालागी कृषि पशुपालन र घरगोठ क्षतिको क्षतिपुर्तिको लागी बायोफेन UNDP र उज्यालो नेपाल लगायत विभन्न संघसंस्थासँग साझेदारी गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरेको छु ।

९. पशुहरुमा देखिने माहामारी र आकस्मिक रोगबाट कृषकहरुमा हुने नोक्सानीलाई रोक्न त्यस्ता रोगहरुलाई समयमा नै नियन्त्रण गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१०. कृषकको क्षमता विकास गर्न, स्वारेजगार र उद्यमशिलता विकास गर्न आबश्यक वजेटको ब्यबस्था गरिएको छ ।

११. पशु तथा पन्छि जन्य रोगहरुबाट पशुधन सुरक्षा गर्न, पशुमा हुने बाँझोपनको निवारण तथा कृतिम गर्भाधान कार्यक्रम सञ्चालन समेतका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२. कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा युवा उद्यमशीलता परियोजना लागु गरी कृषि र पशुको व्यवसायिक उत्पादन र बजारीकरणको कार्य साझेदारीमा गर्ने गरी रु १,१०,००,०००। करोड दश लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१३. सर्वोकृष्ठ तथा उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार तथा सम्मान कार्यक्रम गरी कर्षि पेशालाई सम्मानित पेशाको रुपमा स्थापित गर्न रु १ लाख ५० हजार वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

१४. कृषकको क्षमता र कृषि फार्महरुको प्रवर्धन गर्न तालिम र सहयोग तथा प्रोत्साहन गर्ने गरी बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

(इ)सहकारी विकास

१. सहकारी क्षेत्रको विकासको लागी रु ६,२०,०००। छ लाख पचास हजार बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।
२. जोखिममा रहेका सहकारीहरूको व्यवसायिक योजना निर्माणमा साझेदारी गरि सहकारीमा रहेको समस्यालाई निराकरण गर्न रु २ लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।
३. सूचना प्रविधि तथा कोपोमिस तालिम सञ्चालन गरी सहकारीलाई प्रविधिमैत्री बनाउन रु २ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।
४. नागरिकको गुनासोलाई सम्वोधन गर्दै सहकारी संस्थाहरुबाट लिइदै आएको ब्याजदरलाइ एकरुपता कायम गर्न समन्वय गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

(ई)पर्यटन प्रवर्द्धन

१. यस नगरपालिकाको आर्थिक विकासको महत्वपुर्ण क्षेत्र रहेको पर्यटन प्रवर्धनका लागि रु २८,००,०००। अट्ठाईस लाख वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
२. बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा अन्य साझेदार संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा प्रकृति पथ प्रदर्शक तथा ट्रेकिङ गाइड जस्ता पर्यटकीय क्षमता विकास तालिम सन्चालन गर्न ३,५०,०००। तीन लाख पचास हजार वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।
३. ठाकुरद्धारा मन्दिर लगायत स्थानीय मठ मन्दिर, चर्च संरक्षण सम्बर्द्धन गर्न एकमुष्ट रु ७ लाख बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
४. पर्यटकीय क्षेत्रको विकास र प्रवर्धनका लागि बर्दिया जिल्लाका सम्पूर्ण पर्यटकीय क्षेत्रहरुको एकीकृत पर्यटन योजना बनाइ कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
५. पर्यटकलाई आकर्षित गर्ने र बर्दियाको पहिचान झल्काउने खालका पर्यटनमैत्री चोकहरु निर्माण गर्न रु ४,५०,०००। चार लाख पचास हजार वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६. **घुम्न जाऔं बर्दिया** कार्यक्रमबाट अधिकतम लाभ लिन प्रदेश सरकारको समन्वयमा विविध कार्यक्रमहरु साझेदारीरुपमा सन्चालन गर्न आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
७. पर्यटनको विकासका लागि देशभित्र तथा सिमावर्ती शहरहरुमा प्रर्वद्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छ ।
८. बुद्धको मुर्ति सहितको शान्ति पार्क / ठाकुरद्धारा मन्दिर परिसरमा शंख पार्क निर्माण गर्न रु ५ लाख बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

(उ)भूमि व्यवस्था

१. भूमिहिन तथा अव्यवस्थित व्यवस्थापन लामो समयदेखि समस्याको रुपमा रहँदै आएको सन्दर्भमा यसको दिगो व्यवस्थापनका लागि वडा नं ५ मा जग्गा नापजाँचको काम पुरा भई लालपुर्जा बन्ने क्रममा रहेकोमा आयोग बिघटन भई पुन काम रोकिएको अवस्था छ । यसको समाधानका लागि निरन्तर प्रयास गरिरहेका भईरहेको छ ।
२. संघीय सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा यस बर्ष भूमिहिन तथा अव्यवस्थित वसोवासीको समस्या समाधान गर्ने भन्ने रहेकोले यस नगरपालिकाको पनि यो कार्य सम्पादन गर्ने गरी रु १० लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु

(ऊ)लघु उद्यम विकास कार्यक्रम

१. लघु उद्यम विकास र महिलामा नयाँ लघु उद्यम सिर्जना गर्न रु. १५,००,०००।— (पन्ध्र लाख) बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

२. सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्न प्रविधि हस्तान्तरणका लागि आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

३. लघु उद्यम विकास मोडलमा नयाँ उद्यमी सृजना गर्न बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

४. हाम्रो सहभागीता हाम्रै समुन्नतीका लागि भन्ने नारा सहित कर तिर्नु मेरै लागि हो, करले रोजगार सृजना र आर्थिक वृद्धि गर्छ भन्ने भावना विकास गरी रहरले कर तिर्ने बानीको विकास गर्न उद्योग ब्यापार संघ समेतको सहभागितामा अभिमुखिकरण तालीम सञ्चालन गर्न आवश्यक वजेटको ब्यवस्था गरेको छु ।

(ए)साझेदारी कार्यक्रम

१. साझेदारी कार्यक्रमका लागि १,१९,००,०००। एक करोड उन्नाईस लाख रुपैयाँ विनियोजन गिरएको छ ।

२. कृषि तथा पशु विकासमा साझेदारी परियोजना (हेफरसंग) कार्यक्रम सन्चालन गर्नका लागि रु १,१०,००,०००। एक करोड दश लाख रुपैयाँ विनियेजन गरिएको छ ।

(ऐ)लघु उद्यम कार्यक्रम

१. लघु उद्यम कार्यक्रमका लागि रु १५ लाख वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

२. गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने रु ८६००००। आठ लाख साठी हजार वजेट विनियोजन गरिएको छ।

३. सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रबिधि हस्तान्तरण गरिने छ । यस कार्यका लागि आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

(ग)संस्थागत बिकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन

१. संस्थागत बिकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन क्षेत्रका लागि रु १,१३,५०,०००। एक करोड तेह्र लाख पचास हजार बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

२. कर्मचारी र जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास तालिम, असल अभ्यास अनुसरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न अवश्यक वजेट प्रसताव गरिएको छ।अन्यसंघ संस्थासँगको साझेदारीमा समेत कार्यक्रम संचालन गर्न बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

३. सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिताका लागी सार्बजनिक सुनुवाई,सामाजिक परीक्षण र जनतासंग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम सन्चालनका लागि रु ५ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. नगर प्रहरि परिचालन तथा व्यवस्थापन (तलब,भत्ता,पोशाक समेत) का लागी रु ३० लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

५. हेभी इक्वीपमेटको परिचालन तथा व्यवस्थापन गरी विभिन्न कार्यहरुमा प्रयोग हुँदा आम्दानी समेत प्रविष्ट हुने गरी रु ८ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

६. Digital नगरपालिका कार्यक्रम (Governance Software) का लागी रु ८ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

७. पालिकाको Internate सेवाको बृद्धि बिकास र सुधार गर्न आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ । नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणको Internate प्रयोग गर्न प्राथमिकता दिईने छ ।

८. भुरिगाउ बजारदेखि नगरपालिकाको मुख्य कार्यालयसम्म आउने जाने सेवाग्राहीको सहजताका लागि निशुल्क विद्युतिय अटोसेवा सन्चालन गर्न आवश्यक वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

(घ)न्यायीक समिति

१. न्यायीक समितिका लागि रु १३,५०,०००। तेह्र लाख पचास हजार रुपैयाँ विनियनेजन गरिएको छ ।

२. मेलमिलाप कर्ताहरुका लागि मेलमिलाप सम्बन्धी तालिम र सामाग्री ब्यवस्थापनका लागि रु ४ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

३. वडास्तरमा लैङ्गिक हिंसा न्यूनिकरणका लागी महिला सेल गठन तथा परिचालन गर्न अवश्यक वजेट विनियेजन गरेको छु ।

४. असल अभ्यास अनुशरण तथा अवलोकन गर्न रु २ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

५. अव म संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट समपुरक र बिशेष तथा यस पालिकामा संघ र मन्त्रालयका विभिन्न मन्त्रालय तथा विभागिय कार्यालयहरुबाट सम्पादन गरिने गरी प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रमहरुको विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

(ङ)वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१. वातावरण तथा विपत व्यवस्थापनका लागि रु १,११,१८,०००। एक करोड एघार लाख अठार हजार वजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. विपद व्यवस्थापन तथा दमकल खरिद समेत खरिद गर्न रु ८० लाख वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

३. खानेपानी सरसफाई (NWASH) सम्बन्धी तथ्यांक अभिलेखीकरणका लागी अवश्यक रकम विनियेजन गरिएको छ ।

(च)प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

१. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमका लागी रु ६७०००००। सतसठ्ठी लाख रुपैयाँ वजेट विनियोजन गरिएको छ रोजगारी सृजना तर्फ रु ३७,२२,०००। सैतिस लाख बाईस हजार वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

२. कार्यस्थलमा आधारित सीप/क्षमता विकास तालिम र जीवन उपयोगी सीप तालिम सन्चालन गर्न रु ९ लाख वजेट विनियोजन गिरएको छ ।

३. स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा/ अध्यावधिक/ कार्यान्वयन तथा आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धन अभियान सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु १ लाख र कार्यस्थल सुरक्षा सामाग्री व्यवस्थापनका लागी रु १ लाख वजेट प्रस्ताव गरिएको छ

(छ)वडागत सिलिङ्ग

१. वडाको जनसंख्या भूगोल राजश्व संकलन तथा अर्थिक सामाजिक र पूर्वाधार विकासको अवस्थालाई समेत मध्यनजर गरी रु ३,४५,००,०००। तीन करोड पैंतालिस लाख रुपैयाँ वजेट विनियोजन गरिएको छ । वडागत रुपमा प्रस्ताव गरिएको रकम यस प्रकार रहेको छ ।

वडा	जम्मा वडागत बजेट सिलिङ्ग
१	४,०९८,२५९.८५
२	४,०५९,३३३.०५
३	४,१८९,३५२.६४
४	३,८३७,५१७.३६
५	४,५७२,४१८.२३
६	३,३१९,३६६.८४
७	३,१६६,०८६.०६

८	३,४५७,२९५.१२
९	३,८००,३७०.८४
जम्मा	**३४,५००,०००.००**

अध्यक्ष महोदय,

अव म संघ तथा प्रदेशबाट समपुरक तथा विशेष अनुदानबाट सन्चालित हुने आयोजना तथा संघीय तथा प्रदेशका मन्त्रालय तथा विभागहरुबाट सन्चालन हुने योजनाहरुको विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित आयोजनाहरु

क्र.स.	**योजना तथा कार्यक्रमको नाम**	**स्थान**	**रकम(रु. लाखमा)**
१.	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि पक्की पर्खाल निर्माण	ठाकुरबाबा नपा	२५०
२.	स्थानीयको साझेदारीमा विद्यालय भवन निर्माण अनुदान	ठाकुरबाबा नपा	५५
३.	बर्दिया जिल्ला ठाकुरबाबा नगरपालिकामा बहुउपयोगी जलाशय निर्माण	ठाकुरबाबा नपा	५०
४.	बर्दिया जिल्ला ठाकुरबाबा नपा सैनवार डुम्रेनी रानिपुर सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा १ र ४	५०
५.	सडक कालोपत्रे (राजमार्ग तथा अन्य मुख्य मार्ग संग जोडिएका)	ठाकुरबाबा नपा	१५०
६.	बर्दिया जिल्लाको ठाकुरबाबा नपा वडा नं. ४ र ५ मा बस्ति विकास कार्यक्रम	ठाकुरबाबा ४ र ५	५०
७.	झोलुङ्गे पुल निर्माण (खुनपुर सुजनपुर ओराही खोला जरही बन्तरिया कर्मला सैनवार ठाकुरबाबा नपा बर्दिया)	ठाकुरबाबा नपा	१०
८	पर्यटकिय शहर तथा बस्ती पुनरुत्थान बर्दिया जिल्लाको ठाकुरद्वारा	ठाकुरबाबा ९	५०
९	सघन सहरी बिकास कार्यक्रम अन्तर्गत बर्दिया जिल्ला ठाकुरबाबा नपामा एकिकृत शहरी विकास पुर्वाधार कार्यक्रम	ठाकुरबाबा नगरपालिका	५३२
१०	बर्दिया जिल्लाको ठाकुरबाब नगरपालिका वडा न. ४ र ५ मा बस्ती विकास कार्यक्रम	ठाकुरबाब नगरपालिका वडा न. ४ र ५	५०
११	ठाकुरद्वारा र गेरुवा जोड्ने बहुस्पान झोलुङ्गे पुल	ठाकुरबाबा ९	१४
१२	खुनपुर सुजनपुर ओराही खोला जरई बन्तरिया कर्मलामा तटबन्धन	ठाकुरबाबा २	१०
१३	ठाकुरबाबा बन्तरियाः ओराही नदीमा सस्पेन्सन बृज	ठाकुरबाबा ९	१०
१४	ठाकुरबाबा नपा भुरिगाउँदेखी ठाकुरबाबा पर्यटन मार्गको वडा नं ३ र ८ जोड्ने गोदानामा पक्की पुल निर्माण बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	८५

प्रदेश सरकाबाट प्रस्तवित कार्यक्रम

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	कृष्ण प्रणामी मन्दिर स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा १	५००
२.	राधाकृष्ण मन्दिर स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा ६	१०००
३.	ठाकुरबाबा मन्दिर क्षेत्रमा पुर्वाधार निर्माण	ठाकुरबाबा ९	२०००
४.	सांस्कृतिक डबली सहितको पूर्वाधार निर्माण	ठाकुरबाबा नपा	३०००
५.	आम्बासा सिचाई योजना	ठाकुरबाबा २	३०००
६.	गिठेनाला सिचाई योजना	ठाकुरबाबा ६	२०००
७.	कर्मला डिप ट्युबेल योजना	ठाकुरबाबा २	२०००
८.	तिनघरुवा डिप ट्युबेल योजना	ठाकुरबाबा २	२०००
९.	कालिगौडी डिप ट्युबेल योजना	ठाकुरबाबा ७	५००
१०	मोतिपुर लठुवा डिप ट्यूववेल आयोजना	ठाकुरबाबा ६	२
११.	वनफरुवा सिचाई प्रणाली	ठाकुरबाबा ५	१०००
१२.	कालिगौडी सिचाई प्रणाली	ठाकुरबाबा ७	१०००
१३.	कर्मला सिचाई प्रणाली	ठाकुरबाबा २	१०००
१४.	भुडकैया मडेला मोहनपुर सिचाई प्रणाली	ठाकुरबाबा ७ र ८	१०००
१५.	बरदबुरुवा खोला तटबन्धन	ठाकुरबाबा १ खोदाउ	२०००
१६.	कर्मला खोला तटबन्धन	ठाकुरबाबा २ कर्मला	१०००

कृषि तथा भूमि व्यवस्थापन

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	काफ्ले कृषि तथा पशुपालन बहुउद्देशिय फार्म	ठाकुरबाबा ६	१०००

सडक तथा पुल निर्माण

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	औराही खोला पुल ठाकुरद्धारा गोदान नेउलापुर सडक (परामर्श सेवा)अरु समेत	ठाकुरबाबा ४ र ८	८०००
२.	मधुवन २ ओराली बजार देखि ठाकुरबाबा ९ जोड्ने १५ किमि बाटो	ठाकुरबाबा ९	१००००
३.	ठाकुरबाबा नपा ९ राष्ट्रिय निकुञ्ज गेट देखि बबई रिसोर्ट हुदै मधुवन १ जोड्ने बाटो कालोपत्रे	ठाकुरबाबा ९	७५००
४.	ठाकुरबाबा ३ नेउलापुर शिवमन्दिर गोदाना ठाकुरद्धारा जोड्ने सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा- ३	७५००
५.	ठाकुरबाबा ९ को मन्दिर चोक देखि ८ ७ ६ सम्म दुवै तर्फ पार्किङ्ग नाला निर्माण	ठाकुरबाबा ७ ८ ९	१००००
६.	निकुञ्ज गेट देखि बबई रिसोर्ट हुँदै मधुवन १ जोड्ने सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा ९	२०००
७.	ठाकुरबाबा ३ मिर्चैया (बिचघरुवा) टोल देखि रेलवे जोड्ने बाटो स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा ३	१८००

८.	ठाकुरबाबा १ भुरिगाउँ डुम्रेनी सडक स्तरोन्नती (प्रेम थारुको घर देखि होमस्तेछ) १५०० मि	ठाकुरबाबा १	१८००
९.	सिंहबाहिनी चोक देखि खोदाउ सत्घरुवा खुलपुर हुँदै भुडकैया जोड्ने सडक स्तरोन्नती (बहुवर्षिय)	ठाकुरबाबा १ र ८	१८००
१०.	बलाती तिनघरुवा कृष्ण प्रसाद आचार्यको घर देखि लेखन्दार टोल सम्म १ किमि बाटो स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा २	१८००
११.	वकुवा चोक शिवमन्दिर हुँदै वनखेत सम्म बाटो स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा ६	१८००
१२.	ठाकुरबाबा ८ फुटबल ग्राउन्ड हुँदै ग्रोब्रेला जोड्ने बाटो स्तरोन्नती (१.५ किमि)	ठाकुरबाबा ८	१८००
१३.	ठाकुरबाबा ७ भदेलिबाट सनिगाउँ हुँदै मोहनपुर फुटबल ग्राउन्ड सम्म स्तरोन्नती ३ किमि	ठाकुरबाबा ७	१८००
१४.	ठाकुरबाबा ३ सुजनपुर बेश्रमाफाँटा जोड्ने झोलुङ्गेपुल	ठाकुरबाबा ३	१८००
१५.	ठाकुरबाबा ३ रेलवे माऊँमा कल्भर्ट पुल सहित घुम्नाफाँटा सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा ३	१८००

शहरी विकास खानेपानी मन्त्रालय

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	बर्गदा खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा	३०००
२.	ठाकुरद्धारा खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा ९	८००
३.	बबई ६ ७ १० खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा ४	१२००
४.	शिवपुर ८ र ९ खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा ६	१०००
५.	कर्मला खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा २	३६
५.	कर्मला खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा २	६००
६.	ठाकुरबाबा ३ र ४ खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा ३ र ४	१५००

सामाजिक विकास मन्त्रालय

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	जगदम्बा मा.वि. मढेला भवन निर्माण	ठाकुरबाबा ८	२०००
२.	जनचाहना आ.वि. डुम्रेनी अधुरो भवन निर्माण	ठाकुरबाबा १	१०००
३.	दुर्गा जनज्योति आवि भवन निर्माण	ठाकुरबाबा २	२०००
४.	शिवसुन्दर मावि सुन्दरपुर भवन निर्माण	ठाकुरबाबा ७	१५००
५.	ने रा मा वि ठाकुरद्धारा माटो पटानी तथा पर्खाल निर्माण	ठाकुरबाबा ९	१०००
६.	बबई शिशु मन्दिर मा वि पर्खाल निर्माण	ठाकुरबाबा ४	१०००
७.	सरस्वती आवि नेउलापुर गेट र पर्खाल निर्माण	ठाकुरबाबा ३	१०००
८.	दुर्गा जनज्योती आवि भवन निर्माण	ठाकुरबाबा २	२०००
९.	जनज्योती मा.वि. कम्प्युटर ल्याव	ठाकुरबाबा ६	१०००
१०.	जनज्योती मा.वि. वकुवा भवन निर्माण	ठाकुरबाबा ६	२०००

शहरी विकास मन्त्रालय

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	ग्रामिण बस्ति विकास कार्यक्रम	ठाकुरबाबा १	२०००
२.	मोतिपुर लठुवा ट्युबेल आयोजना	ठाकुरबाबा ६	२०००
३.	आम्बासा खोला तटबन्धन निर्माण कार्य	ठाकुरबाबा २ सुजनपुर	२५००
४.	वडा कार्यालय पछाडी तटबन्धन बोक्सी खोला	ठाकुरबाबा ८	२०००
५.	आम्बासा खोला तटबन्धन ठाकुरबाबा नपा	ठाकुरबाबा-२	१०००
६.	मिनिकिट वितरण कार्यक्रम (नगरपालिकाभर)	ठाकुरबाबा भर	५००
७.	मौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	ठाकुरबाबा भर	५००

श्रम तथा रोजगार

सि.न.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	नारि एकता शक्ति केन्द्र महिला शसक्तिकरण तथा सिप विकास कार्यक्रम	ठाकुरबाबा १	८००
२.	वन्यजन्तु छेकबार	ठाकुरबाबा ४ र १	२५००
३.	निकुञ्ज गेट देखि बबई रिसोर्ट हुँदै मधुवन नपा १ जोड्ने सडक	ठाकुरबाबा ९	३००
४.	नेउलापुर देखि तिनघरुवा जाने सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा २ र ३	२०००
५.	कृषि मार्ग वडा कार्यालय देखि डुम्रेनी सामुदायिक होमस्टे हुँदै नगरपालिका जोड्ने सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा १	२०००
६.	पुरानो रेलवे सडक खण्ड जम्ती खोलामा कल्भर्ट निर्माण	ठाकुरबाबा ३	१८००
७.	रानिपुर चोक देखि कर्मला विद्यालय, बुढियाशिर र पेरहनी सुजनपुर हुँदै सत्घरुवा पिपल चौतारी रिङ्ग रोड ७ किमी स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा २	२५००
८.	तराई सम्बृद्धि जैविक मार्ग वनविरपुर देखि तकिया हुँदै ठाकुरद्धारा सम्मको सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा ५ र ९	२५००
९.	वडा कार्यालय देखि डुम्रेनी होमस्टे हुँदै नगरपालिका सम्म सडक स्तरोन्नती	ठाकुरबाबा १	१८००
१०.	कन्चनपुर पिपल चौतारा देखि सत्घरुवा सम्म सडक कालोपत्रे	ठाकुरबाबा २ र ३	३५००
११.	चिट्कैया खल्ला जाने बाटो निर्माण	ठाकुरबाबा ८	१०००
१२.	वस्ति विकास योजनाका लागि इन्द्रेणि टोल पार्क नाला सहित सडक कालोपत्रे	ठाकुरबाबा १	१५००
१३.	शिवपुर ८ र ९ खानेपानी आयोजना	ठाकुरबाबा ७	१५००

<u>प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित सशर्त अनुदान तर्फका आयोजनाहरु</u>

क्र.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	महादेव मार्ग स्तरोन्नती वडा नं. ५ बर्दिया	ठाकुरबाबा ५	१०००
२.	खोदाउ मार्ग कालोपत्रे वडा नं. १ बर्दिया	ठाकुरबाबा १	२५००
३.	कृष्ण प्रणामी मन्दिर पर्खाल निर्माण भुरिगाउँ १ ठाकुरबाबा बर्दिया	ठाकुरबाबा १	१०००
४.	शिवपुर र वकुवा मन्दिर धर्मशाला निर्माण ठाकुरबाबा न.पा. ६	ठाकुरबाबा ६	१५००
५.	कालिगौडी प्रतिक्षालय निर्माण ठाकुरबाबा ७ बर्दिया	ठाकुरबाबा ७	१०००
६.	सानीगाउँ जाने बाटो कल्भर्ट निर्माण ठाकुरबाबा ७ बर्दिया	ठाकुरबाबा ७	१०००
७.	बसपार्क क्षेत्र लैङ्गिक हिंसा पिडितका लागि सेवा केन्द्र संचालन, व्यवस्थापन ठाकुरबाबा १ बर्दिया	ठाकुरबाबा १	१०००
८.	खुलपटुवा बाबुराम थारुको घर नजिक बक्स कल्भर्ट निर्माण वडा नं. ९ बर्दिया	ठाकुरबाबा ९	१५००
९.	प्राङ्गारिक मल उत्पादन कार्यक्रम	ठाकुरबाबा नपा	१०००
	जम्मा		**१,१५,००**

प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित समपूरक अनुदान तर्फका आयोजनाहरु

क्र.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	स्थान	रकम(रु. हजारमा)
१.	सुरक्षित विपन्न आवास कार्यक्रम वडा नं. १ देखि ९ सम्म	ठाकुरबाबा नपा	८५००
२.	भुरिगाउँ देखि डुम्रेनी हुँदै सैनवार जोड्ने सडक निर्माण	ठाकुरबाबा १	२०००
	जम्मा		**१,०५,००**

पुर्वाधार विकास तथा जोडकोष

१. पुर्वाधार वकास तथा जोडकोष कार्यक्रमका लागि रु १४,७०,००,०००। चौध करोड सत्तरी लाख रुपैयाँ विनियेजन गरिएको छ ।

२. संघीय तथा प्रदेश स्तरीय समपुरक तथा अन्य समपुरण गर्नु पर्ने आयोजनाहरुमा पालिकाको तर्फबाट समपुरण गर्न रु ४ करोड वजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

३. तपशिलका आयोजनाहरु कार्यन्वयन गर्न निम्नानुसारको वजेट प्रस्ताव गिरएको छ ।

क्र. सं.	आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट
१	कृष्ण प्रणामी मन्दिर वडा न ९ अधुरो कार्य पुरा	८०००००
२	सार्वजनिक शौचालय वडा न ३	५०००००
३	नयाँ वनेका वनेका वडा कार्यालय कम्पाउण्ड वाल निर्माण	१००००००
४	मालिका प्रा वि गोदाना भान्सा निर्माण	४०००००
५	वडा न २ प्रतापपुर पिपल चौतारीदेखि सव स्टेशन सहकारी हुँदै खानेपानी टयाकी राजमार्ग जोडने बाटो स्तरोन्नति	१००००००

६	वडा न २ र ७ जोड्ने अरही पुलको दायाबाया बाटो स्तरोउन्नति	१००००००
७	कन्चनपुर देखि नगर अस्पपताल जोड्ने बाटो स्तरउन्नति वडा नं ३	१००००००
८	गौशाला निर्माण बनकट्टी	६०००००
९	सैनवारचोकदेखि हुलाकी राजमार्ग जोड्ने बाटो वडा नं ४	१००००००
१०	हुलाकी राजमार्ग शाहीपुरदेखि चन्दनपुरघाट जोड्ने बाटो वडा नं ५	१००००००
११	गोब्रेला चिटकैया वाटो वडा नं ८	१००००००
१२	मुक्तीपुर चोक देखि सुन्दरपुर प्रतिक्षालयसम्म वडा नं ७	१००००००
१३	कल्याणपुर चोक देखि वडा कार्यालय जानेबाटो स्तरोन्नती वडा नं ९	१००००००
१४	वचैयाटोल देखि स्वास्थ्य चौकी हुँदै वकुवासम्मको बाटो स्तरोन्नती वडा नं ६	१००००००
१५	सिंहवाहीनिचोक देखि खोदाउ सतघरुवा हुँदै नेउलापुर जोडने कालोपत्रे	१००००००
१६	काठेपुल विस्थापन कार्यक्रम	१००००००
१७	नगरपालिका क्यान्टिन निर्माण	२०००००
१८	वडा न २ रंगशाला निर्माण	५०००००
१९	भुरिगाउ बजार क्षेत्रमा शुद्ध पिउने पानी व्यवस्थापन वडा नं १	२०००००
२०	शव वाहन ब्यवस्थापन शव चिस्यान	२०००००
२१	सिंहवाहिनी वासन चर्च	१०००००
२२	सुतैया सानोपुल निर्माण	६०००००
२३	तुल्सिपुर देखि पिपलचौतारासम्म बाटो स्तरोन्नती	४०००००
२४	विद्युतीय व्यवस्थापन तथा वाटो रेखांकन ब्यवस्थापन	२०००००
२५	खडक विक्रम शाहको शालिक निर्माण	३०००००
२६	कोल्डस्टोर निर्माण निरन्तरता	१००००००
२७	सार्वजिनक सम्पति मर्मत सम्भार	२०००००
२८	हुलाकी सडक देखि बद्रि कठायतको घर हुँदै हाटवजार जोडने बाटो	३०००००
२९	सैनवारबाट डुम्रेनी जोडने झरनमा कल्भर्ट	२०००००
३०	आवश्यक स्थानमा सिंचाई नाली निर्माण	२०००००
३१	गणेश मन्दिरमा योगाहल निर्माण वडा नं १	२०००००
३२	एक वडा एक बाल उद्यान	९०००००
	कुल जम्मा	२०००००००

अघिल्लो बर्षको आयोजनाहरुको निर्माण कार्ययोजना सहित पुन म्यादथप नहुने गरी कार्यान्वयन गर्न दायीत्व रु ८,७०,००,०००। आठ करोड सत्तरी लाख विनियेजन गरिएको छ ।

क्र स	ठेक्का नम्बर	कामको विवरण	भुक्तानी बाँकी	कैफियत
१	TBM/W/NCB-०६/०८०/८१	वन्यजन्तु रोकथामका लागि आरसिसि पर्खाल निर्माण	४५,५३,९२५	
२	TBM/W/NCB-०७/०८०/८१	वडा कार्यालय पर्खाल निर्माण	३६,०८,०८८	

३	TBM/W/NCB-०९/०८०/८१	भुरिगाउँ डुम्रेनी देखि सैनवार सडक स्तरोन्नती	४३,१६,३३९	
४	TBM/W/NCB-१०/०८०/८१	वनविरपुर देखि गोविन्दपुर जैविक मार्ग थारु होमस्टे कालोपत्रे सडक निरन्तरता	२८,५२,२८०	
५	TBM/W/NCB-१२/०८०/८१	ठाकुरद्धारा हात्तिसार सडक कालोपत्रे	१,७१,०३,४०९	
६	TBM/W/NCB-१६/०८०/८१	वनकट्टी सिसौरा देखि गोविन्दपुर सडक स्तरोन्नती	५२,९३,७५९	
७	TBM/W/NCB-१८/०८०/८१	चिट्कैया देखि राष्ट्रिय निकुञ्ज गेट हुँदै हात्तिसार मधुवन सडक स्तरोन्नती	५२,७७,२८३	
८	TBM/W/NCB-२१/०८०/८१	नगरपालिकाभित्र विभिन्न सडक मर्मत तथा ग्राभेल	३६,४५,२१६	
९	TBM/W/NCB-२४/०८०/८१	आरसिसि शौचालय निर्माण भुरिगाउँ कृष्ण प्रणामी मन्दिर नजिक	४,०३,९९७	
१०	TBM/W/NCB-२६/२०८०/८१	शौचालय निर्माण नेपाल राष्ट्रिय मावि र जगदम्बा मावि	९९,४१,२१६	
११	TBM/W/NCB-३०/०८०/८१	मढेला गोब्रेला सडक कालोपत्रे	१,२७,०७,४३४	
१२	TBM/W/NCB-३१/०८०/०८१	सैनवार चोक देखि वावनपुर चोक सम्म नाला निर्माण	८,१९,४९९	
१३	TBM/W/NCB-३२/०८०/८१	क्याम्पस रोड सिंहबाहिनी खोदाउ सत्घरुवा देखि नेउलापुर सडक कालोपत्रे	१,१२,३२,९७८	
१४	TBM/W/NCB-३३/०८०/८१	नेपाल राष्ट्रिय मावि ठाकुरद्धारा देखि खुसलपुर सडक कालोपत्रे	१९,२९,०४७	
१५	TBM/W/NCB-३८/०८०/०८१	रामदास मार्गमा आरसिसि नालि सहितको सडक कालोपत्रे	१६,९२,४९३	
१६	TBM/W/NCB-३४/०८०/०८१	डम्पिङ्ग साइटको लागि पूर्वाधार निर्माण	१६,२३,०३७	
		जम्मा	**८,७०,००,०००**	

१. नगरको समग्र विवरणलाई डिजिलाईजेशन गरी आवश्यक सबै विवरणहरु अद्यावधिक गर्न डिजिटल वडा तथा नगर प्रोफाईल तयार गरिएको छ । अव नगरको नीति, योजना बनाउँदा यसैलाई आधार मानिने छ ।

२. आय र ब्ययको सन्तुलन अनुमानलाई बस्तुनिष्ट बनाउन मध्यकालिन खर्च संरचना तयार गरिएको छ ।

३. जनप्रतिनिधि शासक नभई जनताको सेवक हो भन्ने महसुस गराउन घुम्ति स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्ने र नागरवासीसँग जनप्रतिनिधि हरेक महिनाको पहिलो आईतबार सञ्चालन गर्ने गरी तथा रेडियो तथा टेलिभिजन प्रशारण, डिजिटल नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरी गुनासो सुन्ने, भए गरेको कार्यको प्रचार प्रसार गर्ने तथा पारदर्शिता कायम गर्ने कार्यमा आवश्यक वजेट विनियोजन गरिएको छ ।

४. राजश्व सुधार गरी लक्ष्य अनुसारको राजश्व संकलन तथा अनलाईन विलिङ्ग प्रणालीलाई थप ब्यवस्थित र स्रोत साधन युक्त बनाउन बजेट प्रस्ताव गरेको छ ।

५. आगामी आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिकामा विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरु मार्पmत रु.४,६७,७१,२७५ (चार करोड सतसठ्ठि लाख एकहत्तर हजार दुई पचहत्तर) रुपैयाँ बराबरको कार्यक्रम प्रस्ताव भएको छ । यो नगरपालिकाको कुल बजेटको ६.६४ प्रतिशतको बरबवरको साझेदारी हिस्सा रहेको देखिन्छ ।

क्र.स.	संघ संस्थाको नाम	साझेदार संस्था	परियोजनाको नाम	प्रस्तावित रकम
१	मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र	-	द्वन्द प्रभावित व्यक्तिहरुको सामुदायिक समावेशीकरणका लागि मनोसामाजिक सहयोग कार्यक्रम	२५,२४,७०५
२	गेरुवा ग्रामिण जागरण संघ	तेर दे जोम् फाउण्डेशन	सफल परियोजना	९३,६७,११७
३	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र (RKJS)	-	Adolescents Sexual and Reproductive Health and Right Phase II (ASRHR-II)	२३,४४,४६१
४	व्याकवार्ड सोसाइटी एजुकेशन (वेस संस्था)	वाटरएड नेपाल	वास गेन्स	१,०१,३६,६४६.०८
५	व्याकवार्ड सोसाइटी एजुकेशन (वेस संस्था)	-	उद्यमी परियोजना	१५,३३,५२६
६	दलित महिला उत्थान संघ	-	बाल विवाह र चाँडै हुने विवाह न्यूनिकरण तथा रोकथाम परियोजना	८,९२,१५०
७	द्वन्द पिडित समिति बर्दिया	युरोपियन युनियन र द स्टोरी किचेन	न्यायका लागि साहस ३.०	१८,००,०००
८	भेरि वातावरणीय विशिष्टता समुह (बि ग्रुप)	प्लान इन्टरनेसनल नेपाल	बाल विवाह न्यूनिकरण परियोजना	४८,९०,३००
९	भेरि वातावरणीय विशिष्टता समुह (बि ग्रुप)	आड्रा नेपाल	उत्थानशिल पारिस्थितिक प्रणाली र समुदायको लागी नागरिक समाजका संस्थाहरुको कार्य	६४,२०,९११
१०	उज्यालो नेपाल	ZSL नेपाल	Championing change: Living in harmony with wildlife in lowland Nepal	१,३१,२०,२५०
११	थारु महिला उत्थान केन्द्र	IFA Germany	Accountability to wards gender justic (AGenC)	१,२५,८५०
१२	नेपालको राष्ट्रिय बहाई समुदाय	बहाई विश्व केन्द्र हाईफा इजरायल		३६,२७०
	जम्मा			**५,३१,९२,१८६.१**

चालु तथा प्रशासनीक खर्च

१. प्रशासनिक तर्फ रु.१२,९८,००,०००।— बाह्र करोड अन्ठानव्वे लाख रुपैयाँ प्रस्ताव गरिएको छ ।

२. उच्च मनोबल, स्वतःस्पूmर्त कार्यव्यवहार र सकारात्मक धारणासहितको मानव संसाधन उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका आधार हुन् । समुन्नत ठाकुरबाबा, सबल नगरवासीको लक्ष्य हासिल गर्न राष्ट्रसेवकहरुलाई कामप्रति तत्पर र सेवाभाव सहित समयमा नै कार्य सम्पादन गर्न उत्प्रेरित र प्रोत्साहन गर्न उत्प्रेरणामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

३. कर्मचारीको उच्च मनोवल बनाई सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन प्रोत्साहन प्रणालीलाई निरन्तरता दिन आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

४. राष्ट्रसेवकहरुको मनोबल बढाई सार्वजनिक सेवालाई प्रभावकारी बनाइनेछ । नगरपालिकाका सबै जनप्रतिनिधि तथा कार्यरत निजामती कर्मचारीहरुको रु. दस लाखको सामूहिक दुर्घटना बिमा र रु. एक लाखको स्वास्थ्य बिमाका लागि प्रिमियम बापतको रकम नगर सरकारले व्यहोर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

५. करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई उच्च मनोबल सहित प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि प्रोत्साहित गर्न योगदानमा आधारित अनिवार्य बचत गर्न आवश्यक नीतिगत ब्यवस्था सहित आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६. योगदानमा आधारीत नृबित्तिभर तथा उपदान कोष/करार कर्मचारीका लागी निवृतिभरण कोष स्थापना गर्न रु २५ लाख वजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम तयारी प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग पुर्‍याउनु हुने सम्पूर्ण नगरवासी, नगर प्रमुखज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरु, नगर सभाका सदस्यज्यूहरु, नगर कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरु तथा उपस्थित कर्मचारीहरुमा धन्यवाद दिन चाहन्छु । बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका सिलसिलामा नगरस्तरीय राजनैतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरु, पदाधिकारीज्यूहरुको विकास प्रतिको एकता, संवेदनशीलता तथा क्षेत्रगत सूचनाको जानकारी, सहभागीता एवं पृष्ठपोषण हाम्रा लागि अत्यन्त महत्वपूर्ण रह्यो । बजेट, नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सघाउ पुर्‍याउनु हुने सरकारी कार्यालय, गैर सरकारी संघसंस्था, नागरिक समाज, उद्योगी, व्यवसायी, बुद्धिजीवी, सञ्चारकर्मी, कर्मचारी साथीहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । कुनै पनि योजनाको सफलता, सोको सफल कार्यान्वयनमा भर पर्ने भएकाले यसका लागि सबै राजनीतिक दल, नगर कार्यपालिकाका पदाधिकारी, नगर सभाका सदस्य, नागरिक समाज, सरकारी एवं गैर सरकारी संस्थाहरु, कर्मचारीवर्ग एवं आम नगरवासीको संयुक्त प्रयास आवश्यक छ । सदाझैं नगरवासी र सबै सरोकारवालाबाट सहयोग प्राप्त भइरहने आशा एवं विश्वास लिएको छु ।

विना कुमारी भट्टराई

उपाध्यक्ष
१५ औं नगरसभा, ठाकुरबाबा नगरपालिका
२०८१ असार १०